Spis treści

Wykaz skrótów 7

Wstęp 9
1. Przedmiot badań 9
2. Baza źródłowa 11
3. Stan badań 15
4. Tezy i metoda 20
5. Struktura pracy 23

Rozdział I. Historia Uniwersytetu w Bazylei (1460–1800) 27
1. Soborowe początki 27
2. Organizacja średniowiecznego Uniwersytetu w Bazylei 38
3. Uniwersytet reformowany (1532) 47
4. Internacjonalizacja Uniwersytetu w Bazylei w XVI wieku 52
5. Spór o przywileje na „rodzinnym" uniwersytecie w XVII wieku 63
6. Permanentna reforma Uniwersytetu w XVIII wieku 72

Rozdział II. Humanizm, dary i stereotypy. Przeduniwersyteckie kontakty Rzeczypospolitej z Bazyleą jako fundament akademickiej obecności 79
1. Erazm z Rotterdamu a Polacy – sieć zależności i rytuały wymiany 80
2. Mit hojnego Polaka: narodziny stereotypu i jego utrwalenie 96

Studium prozopograficzne – zakres analizy 107

Rozdział III. Studia uniwersyteckie przybyszów z Rzeczypospolitej w Bazylei . 113
1. Frekwencja 113
2. Pochodzenie terytorialne immatrykulowanych 131
3. Pochodzenie społeczne 134
4. Przynależność wyznaniowa 141

Adam Mickiewicz University Press © 2026

5. Kierunki studiów i uzyskane stopnie 147
5.1. Medycyna 147
5.2. Prawo 166
5.3. Sztuki wyzwolone 178
5.4. Teologia 180
6. Okres studiów w Bazylei 187
7. Wiek studentów i promowanych 189
8. Preceptorzy, opiekunowie, słudzy 190
9. Mobilność międzyuczelniana 210
10. Taksy immatrykulacyjne 218

Rozdział IV. Życie codzienne studentów z Rzeczypospolitej w Bazylei 223
1. Warunki bytowe – zakwaterowanie 223
2. Delikty prawne 231
3. Stypendia 243
4. Sieci społeczne – krąg przyjaciół i promotorów 248

Rozdział V. Studenci z Rzeczypospolitej po studiach w Bazylei 285
1. Transfer literatury do Rzeczypospolitej 285
2. Absolwenci Uniwersytetu w Bazylei w kontekście późniejszych karier 294

Rozdział VI. Marcin Chmielecki (1559–1632) – rektor Uniwersytetu w Bazylei 303
1. Pierwsze lata życia i początek studiów w Bazylei 305
2. Rozwój kariery akademickiej 310
3. Na czele Uniwersytetu i dalsze godności 322
4. Promotor i opiekun polskich studentów 331
5. Upamiętnienie i rodzina 333

Zakończenie 339

Aneks 353
Spis ilustracji 457
Spis tabel, wykresów i diagramów 461
Bibliografia 463
Indeks geograficzny 501
Indeks osobowy 509
Summary 531
Zusammenfassung 535

Adam Mickiewicz University Press © 2026